



Slovensko predsedstvo EU 2008
Slovenian Presidency of the EU 2008
La Présidence slovène de l'UE 2008

GOVOR

PREDSEDNIKA VLADE RS IN PREDSEDNIKA EVROPSKEGA SVETA JANEZA JANŠE NA KONFERENCI PREDSEDNIKOV ODBOROV ZA ZUNANJO POLITIKO PARLAMENTOV ČLANIC IN KANDIDATK EVROPSKE UNIJE TER EVROPSKEGA PARLAMENTA

Ljubljana, 17. marec 2008

*Spoštovani predsednik državnega zbora, gospod Cukjati,
Spoštovani predsednik konference, gospod Jerovšek,
Gospa in gospodje,*

Vesel sem priložnosti sodelovanja na tradicionalni konferenci predsednikov zunanje-političnih odborov držav članic EU, Evropskega parlamenta in držav kandidatk. Ta srečanja so dober primer medinstitucionalnega dialoga o zadevah s skupnega dnevnega reda EU.

Evropski model predstavnške demokracije je dozorel v edinstven preplet parlamentarizma na evropski in nacionalni ravni. Lizbonska pogodba tudi na tem področju obeta dodaten napredek.

Pogodba bo izvoljenim predstavnikom Evropejk in Evropejcev na obeh ravneh zagotovila dodatne vzvode odločanja. Na evropski ravni s širitvijo postopka soodločanja, na nacionalni pa z bolj neposredno vključitvijo parlamentov v zakonodajni postopek EU.

Prejšnji predsednik Evropskega sveta José Sócrates je pred tem forumom pred petimi meseci dejal: »Sprejetje pogodbe bo signal, da EU postaja še močnejša.« Po sprejetju imamo zdaj skupno nalogo ta signal dokončno potrditi. Uspešen zaključek ratifikacijskega procesa je temeljna prioriteta slovenskega predsedstva tudi v imenu lažjega in bolj verodostojnega nastopa EU pri zagovarjanju evropskih načel in standardov v globalnem prostoru.

Predstavniki parlamentov imate v procesu ratifikacije nosilno vlogo. Predsedstvo z zadovoljstvom pozdravlja vse dosedanje pozitivne odločitve. Tudi jasna podpora Evropskega parlamenta poročilu o Lizbonski pogodbi je močan signal za nadaljnji potek ratifikacijskega procesa. Slovenija si želi, da bi bila ob predaji predsedstva večina ratifikacij uspešno zaključena. To bi omogočilo izpolnitev osnovnega cilja: do konca leta postaviti obnovljen skupen temelj za nadaljnji, še bolj ambiciozen razvoj EU.

Gospa in gospodje,

Slovensko predsedovanje Svetu EU poteka v posebnem trenutku. Na eni strani se zaokrožujejo do sedaj nosilni projekti evropske integracije: začetek predsedovanja sta zaznamovali uspešni širitvi evro območja in schengenskega območja. Na drugi strani pa je pravkar minuli Evropski svet konkretnije izrisal nove cilje skupnega evropskega projekta, razprave v Bruslju so bile dobre in so potrdile svež zagon v Evropski uniji.

Potrjen je bil napredek pri uvajanju reform v okviru Lizbonske strategije, ki so pomagale utrditi temelje evropskega gospodarstva. Hkrati je bilo doseženo soglasje, da je ob izzivih ter priložnostih, ki jih prinaša

globalizacija, v novem ciklu potrebno nadaljevati z uresničevanjem reform. Ključna področja ostajajo: znanje in inovacije, spodbujanje podjetniškega potenciala, zlasti v sektorju majhnih in srednje velikih podjetij ter modernizacija trgov dela. Ob tem je Evropski svet sprožil tudi že razmislek o nadaljevanju v obdobju po letu 2010, ko se bo iztekel drugi cikel.

Evropski svet je potrdil tudi vedno bolj jasno spoznanje, da postaja prehod na nizko-ogljeno proizvodnjo vitalni vir dinamičnosti evropskega gospodarstva. Neizbežno stojimo na pragu tretje industrijske revolucije. Tudi zato dogovor o časovnici uveljavljanja okoljsko-energetskega svežnja sodi med pomembnejše dosežke. Svet EU želi v sodelovanju z Evropskim parlamentom do konca leta doseči celovit dogovor o predlogih Evropske komisije, tako da bi bile konkretne rešitve sprejete še v času sedanjega sklica Evropskega parlamenta. Še prej, do junija, naj bi Svet EU dosegel dogovor o ključnih vprašanih liberalizacije notranjega trga na področju električne energije in plina.

V zvezi s krizo na mednarodnih finančnih trgih je Evropski svet potrdil odločenost čim prej vzpostaviti učinkovite mehanizme nadzora ter čezmejnega sodelovanja. Ob še vedno krhkih razmerah bo Svet EU vseskozi budno spremljal položaj, že aprila pa je predviden pregled učinkov sprejetih ukrepov. Evropski svet je soglašal tudi, da je potrebno na podlagi usmeritev Evropske komisije razviti skupni evropski pristop glede državnih premoženjskih skladov.

Ker nameravam zaključke Evropskega sveta naslednji teden podrobneje predstaviti najprej v Državnem zboru, nato pa še pred Evropskim parlamentom, je na tem mestu smiselno izpostaviti predvsem rdečo nit razprav v Bruslju. V bistvu gre za paradigmo pozitivne politike EU do globalizacije. V nasprotju z občutkom, da je globalizacija nekaj, kar se Evropi dogaja, takšna politika gradi na konceptu Evropske unije kot globalnega akterja, ki svoje vrednote in interese projicira v globalni prostor. V tem pogledu so bile pomembno težišče razprav na Evropskem svetu njihove tako imenovane zunanje dimenzije.

Odprto gospodarstvo in stabilno mednarodno okolje nista le predpostavki za doseganje lizbonskih ciljev rasti in delovnih mest v okviru evropskega gospodarstva. Spodbujanje svobodne trgovine in odprtosti globalnih trgov je tudi prispevek Evropske unije k bolj uravnoteženi globalizaciji. Pogosto se ponavlja, da je EU največja donatorka razvojne pomoči v globalnem merilu. Evropski komisar za trgovino Mandelson pa je nedavno spomnil, da največji prispevek EU k odpravljanju globalne revščine nista niti razvojna pomoč niti odpis dolgov, ampak odprtost naših trgov. Zato je poudarek na svobodni trgovini v okviru zunanje dimenzije Lizbonske strategije pomembna dodana vrednost zadnjega Evropskega sveta.

Pomen evropske politike za globalni razvoj je nemara najbolj očiten na področju varstva okolja. Uspeh mednarodnih prizadevanj za nov celovit režim boja proti podnebnim spremembam bo v veliki meri odvisen od uspeha EU, da dosega zastavljene cilje in na tej podlagi še naprej narekuje dober tempo na globalni ravni. Evropska unija je ključno vlogo odigrala že na Baliju, pa čeprav je lahko tam v dialogu z globalnimi partnerji nastopala zgolj s cilji iz marca 2007. Že v Poznanu letos, predvsem pa v Kopenhagnu naslednje leto, bo prepričljivost EU v globalnem dialogu odvisna predvsem od uresničevanja časovnice sprejemanja ukrepov za doseganje teh ciljev. Pa tudi od uspeha vlad in evropskih institucij pri postavljanju zgleda: »Dober primer je vreden dvakrat več kot dober nasvet.«

Gospe in gospodje,

Slovenija se je doslej veliko posvečala tudi Zahodnemu Balkanu kot eni od prioritet predsedovanja. Razvoj dogodkov je pokazal, da je bila odločitev regiji nameniti posebno pozornost, pravilna.

Čeprav razplet kosovskega vprašanja ni bil nepričakovan, je pomemben dosežek celotne Evropske unije, da smo uspeli skozi celoten proces skupaj sprejemati pravočasne in konstruktivne odločitve. S tem smo uspeli postaviti zgled, kako se je potrebno v ključnih trenutkih, ko se dileme zgostijo, osredotočiti na prava vprašanja. To je v regiji, ki ima preveč izkušenj z lažnimi izbirami, posebnega pomena. Prepoznati je potrebno prave izzive in sprejeti odločitve za prihodnost. EU je večkrat poudarila, da je pripravljena čakati na pol poti.

Slovensko predsedstvo bo skupaj z evropskimi partnerji in institucijami nadaljevalo s prizadevanji za pomoč vsem silam, ki evropsko perspektivo prepoznavajo kot edino pozitivno alternativo v regiji. Posebej smo zadovoljni z začetkom dialoga o vizumskih olajšavah, cilj pa ostaja tudi dokončna sklenitev mreže Stabilizacijsko-pridružitvenih sporazumov. Veliko si obetamo tudi od neformalne razprave zunanjih ministrov konec meseca na podlagi sporočila Evropske komisije o pospešitvi poti Zahodnega Balkana v EU.

Gospe in gospodje,

Drugo polovico slovenskega predsedovanja bodo poleg junijskega Evropskega Sveta v veliki meri zaznamovala štiri vrhunska srečanja Evropske unije: z ZDA, Rusko federacijo, Japonsko ter Latinsko Ameriko in Karibi. Gre za izjemno pomembne partnerje Evropske unije. Poleg tega bodo na vrhovih izmenjana stališča pomembna za nekatere osrednje globalne razprave. Boj proti podnebnim spremembam in energetska vprašanja so denimo rdeča nit vseh predvidenih dnevnih redov.

Srečanju z ZDA bo namenjeno napredku pri širitvi svobode v transatlantskem območju: tako glede gibanja oseb, kot tudi v zvezi s pretokom blaga in investicij ter klimatskim spremembam.

Junijski vrh z Rusko federacijo bo potekal že pod vodstvom novega ruskega predsednika in Slovenije kot prve slovanske države, ki predseduje Svetu EU. Želimo si, da bi bila potrjena obojestransko pripravljena nadgradnja pogodbene podlage strateškega partnerstva.

Konstruktivni dialog z Japonsko naj bi se na vrhunskem srečanju poleg podnebnih sprememb in energije osredotočil predvsem na krepitev ekonomskega partnerstva, pričakuje pa se tudi odprta izmenjava mnenj glede nekaterih regionalnih vprašanj.

Vrh EU-Latinska Amerika in Karibi sredi maja v Limi bo obravnaval problema revščine in podnebnih sprememb. Zavzel se bo za socialno vključenost in poudaril pomen osnovnega in poklicnega izobraževanja v boju proti revščini in neenakosti.

Slovenija je med nosilne teme predsedstva izbrala tudi medkulturni dialog. Vse od 8. januarja, ko je Ljubljana gostila mednarodno konferenco o medkulturnem dialogu, smo na tem področju vzpostavili široko sodelovanje. Posebej velja poudariti sinergijo z Evropskim parlamentom, ki je z lastnimi iniciativami potrdil, da je parlamentarni prostor predvsem mesto srečevanja in dialoga. V Sloveniji nameravamo junija zaokrožiti prispevek našega predsedstva v okviru evropskega leta medkulturnega dialoga. Želimo si, da bi v tem času položili temelje za razvoj Evro-sredozemske univerze. Ta bi ostala ne le živa dediščina slovenskega predsedstva Svetu EU, ampak tudi nosilka sporočila medkulturnega sožitja za prihodnje generacije.

Spoštovani,

vsem skupaj želim, da bi obisk v Ljubljani minil prijetno. Upam, da vas bo obogatil s koristno in živahno razpravo v duhu evropske parlamentarne tradicije. Mene po tem čaka nastop na skupni parlamentarni skupščini Afrike, Karibov in Pacifika ter Evropske unije, kar na svoj način priča o dometu evropskega parlamentarizma danes. Še prej pa bom z veseljem odgovoril na nekaj vaših vprašanj. Hvala.